

Vergaderjaar 2016–2017

32 605

Beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking

Nr. 210

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juli 2017

Inleiding

Hierbij biedt het kabinet u het rapport aan van het OESO/DAC-ontwikkelingsexamen (*«peer review»*) van Nederland in het kader waarvan het ontwikkelingsbeleid van ons land is getoetst op de naleving van internationale afspraken¹. Het rapport bevat 16 beleidsaanbevelingen, waarmee het Ontwikkelingscomité (DAC) de kwaliteit, de effectiviteit en het lerende vermogen van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking een steun in de rug wil geven.²

De totstandkoming van het rapport

Ter voorbereiding op het examen, dat elke vijf jaar wordt herhaald voor alle DAC-leden, is het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid en de uitvoering daarvan onder de loep genomen door drie experts van twee DAC-lidstaten (Zweden en Ierland) met ondersteuning van het OESO/DAC-secretariaat. Op basis van de voor het Peer Review onderzoek geldende methodologie wordt in het examen specifieke aandacht besteed aan onderwerpen als de aansluiting van het Nederlandse beleid bij mondiale uitdagingen en trends, middelenallocatie, management en organisatie (inclusief personeelsvoorziening) en partnerschappen voor ontwikkeling. De humanitaire hulp wordt behandeld in een apart hoofdstuk vanwege de speciale plaats die dit onderdeel inneemt in de programma's van de lidstaten. Tijdens het bezoek van het reviewteam aan Den Haag (31 oktober t/m 4 november 2016) zijn gesprekken gevoerd met de Algemene Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de Algemene Rekenkamer en diverse ministeries. Daarnaast vond een consultatieronde plaats met vertegenwoordigers van het

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Zie voor OESO/DAC-persbericht en publicatie: *Rapport Peer Review van Nederland 2017*.

bedrijfsleven, financieringsinstellingen, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen. In november 2017 bracht het reviewteam een veldbezoek aan Bangladesh.

Het OESO/DAC-examen met vertegenwoordigers van alle lidstaten vond plaats in Parijs op 24 mei 2017. De publicatie van het rapport met een presentatie in Den Haag door OESO/DAC-voorzitter Mw Gornitzka volgde op 28 juni 2017.

Veel waardering voor de Nederlandse inzet op innovatie en vernieuwing

De teneur van het rapport is opbouwend en aanmoedigend. Veel van de bevindingen en aanbevelingen kan het kabinet onderschrijven. Nederland wordt gezien als:

- Een innovatief en invloedrijk lid van de internationale gemeenschap, sterk in gebruikmaking van *soft power*.
- Een voorloper op het terrein van hulp en handel, waarbij wij ons sterk maken voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, verduurzaming van het handelsbeleid en partnerschap met het bedrijfsleven.
- Een voorloper in de aansluiting bij de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDGs) van de Verenigde Naties, niet alleen met de hulp- en handelagenda, maar ook in coherente samenwerking met de EU en met andere departementen. De combinatie van hulp en handel in één portefeuille maakt het ook mogelijk op te komen voor ontwikkelingsbelevingen in internationale handelspolitieke bijeenkomsten.
- Koploper op seksuele en reproductieve gezondheidszorg en rechten, vrouwen- en LGBT-rechten en innovatieve oplossingen voor de vermindering van de gevolgen van klimaatverandering, bij voorbeeld door effectief watergebruik.
- Voorvechter van partnerschappen en vernieuwend op het terrein van het strategische partnerschap met maatschappelijke organisaties (Samenspraak en Tegenspraak).
- Een grote en invloedrijke donor op het terrein van de humanitaire hulp, die een relatief groot deel van het budget beschikbaar stelt als *unearmarked core funding*, maar tegelijkertijd ook innovatief is, bijvoorbeeld op terrein van *big data*, de samenwerking met bedrijven en de combinatie van humanitaire hulp en reguliere ontwikkelingssamenwerking. Met name het in 2014 opgezette *Relief Fund*, waarmee in de periode 2014–2017 flexibele bijdragen konden worden verstrekt aan de ernstigste humanitaire crises (zoals Syrië, Zuid-Soedan, Irak en de ebola-uitbraak) wordt geprezen.

Ook een oproep tot het voldoen aan onze internationale verplichtingen

De kritische observaties komen vooral voort uit de rol van het DAC als de «waakhond» van het niveau, de kwaliteit en de effectiviteit van ODA, inclusief de daaraan verbonden internationale verplichtingen. Nederland wordt aangesproken op de volgende punten:

- De hoogte van het budget: de prognose is dat de OS-begroting de komende jaren van boven 0,7% BNI zal dalen naar 0,48%.
- De kosten voor klimaatfinanciering en de opvang van asielzoekers zijn onderdeel van een krimpende begroting, hetgeen de ruimte voor armoedebestrijding limiteert.
- Te veel financiering van programma's vanuit Den Haag, waardoor de per partnerland programmeerbare hulp fors is gedaald en de kanalisering van financiering via overheden in partnerlanden beperkt is.
- Beperkte samenhang tussen thematische programma's, die veelal via tendering van subsidies tot stand komen, en landenprogramma's.

- Te weinig mensen, met name op de ambassades, om betere regie in de landen uit te kunnen voeren.
- Betere kennis en vaardigheden nodig om vernieuwing beleid (innovatieve financiering, kennis van handel, veiligheid, etc) vorm te geven.

Conclusie van de peer review: Nederland is een innovatief en invloedrijk lid van de internationale gemeenschap en zou er goed aan doen deze positie te bestendigen

Nederland komt uit de peer review naar voren als een land dat goed inspeelt op wereldwijde trends en tegelijkertijd innovatieve en invloedrijke oplossingsrichtingen aandraagt. Op het terrein van handel, investeringen en ontwikkeling en het partnerschap met het bedrijfsleven hebben wij belangrijke stappen gezet in de richting van de bredere benadering van ontwikkeling die nodig is met het oog op de realisering van de duurzame ontwikkelingsdoelen. De vernieuwing van het partnerschap met maatschappelijke organisaties voor pleitbezorging en beïnvloeding voegt hieraan een dimensie toe.

De oproep van OESO/DAC om te voldoen aan onze internationale verplichtingen zie ik als een aanmoediging voor een volgend kabinet de positie van Nederland als een innovatief en invloedrijk lid van de internationale gemeenschap te verduurzamen.

De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen